

Rachunek kosztów jakości w systemie rachunkowości przedsiębiorstw produkcyjnych

Katarzyna Michałowska*

Streszczenie: *Cel* – Celem opracowania jest zwrócenie uwagi na rozliczanie kosztów jakości w przedsiębiorstwach produkcyjnych, w szczególności na różnice ujęcia kosztów jakości w tradycyjnym rachunku kosztów i systemie rachunkowości zarządczej.

Metodologia badania – W opracowaniu zastosowano analizę literatury przedmiotu z zakresu zarządzania jakością, rachunkowości finansowej i rachunkowości zarządczej. Ponadto do opracowania sposobów definiowania i rozliczania kosztów jakości w przedsiębiorstwach zastosowano analizę wywiadu swobodnego.

Wynik – Przedsiębiorstwa produkcyjne rzadko decydują się na rozliczanie kosztów jakości korzystając z rozwiązań rachunkowości zarządczej, głównie ze względu na brak ujednoczonych zasad prowadzenia rachunku kosztów jakości oraz czasochłonności i kosztowności procesu jego wdrożenia. Ograniczają się zatem do ewidencji kosztów braków w ramach rachunkowości finansowej, nie czerpiąc wymiernych korzyści z rozliczania tych kosztów jakości.

Oryginalność/wartość – Opracowanie pozwala zwrócić uwagę na problem rozliczania kosztów jakości w przedsiębiorstwach produkcyjnych stosujących rozwiązania z zakresu rachunkowości finansowej. Wskazuje również na fakt, iż rozliczanie kosztów jakości w całym cyklu życia produktu nie jest możliwe bez zastosowania zarządczych odmian rachunku kosztów.

Słowa kluczowe: koszty jakości, rachunek kosztów jakości, tradycyjny rachunek kosztów, zarządcze odmiany rachunku kosztów

Wprowadzenie

Rachunek kosztów jakości jest narzędziem stosowanym w celu poprawy jakości produktów przedsiębiorstwa, pomiaru wielkości kosztów jakości oraz wskazania obszarów, które są odpowiedzialne za ich powstawanie. W przedsiębiorstwach produkcyjnych o złożonej strukturze i produkcji wieloasortymentowej tradycyjny rachunek kosztów staje się niewystarczającym narzędziem informacyjnym o kosztach, w szczególności o kosztach jakości. W tradycyjnym rachunku kosztów, przedsiębiorstwa nastawione na jakość produktów, ewidencjonują i rozliczają koszty braków. Ewidencja i sposoby rozliczania innych, niż braki, kosztów jakości, nie są uregulowane przez przepisy prawa bilansowego, a co za tym idzie, wpisują się w zakres systemu rachunkowości zarządczej.

Controlling obejmuje zagadnienia systemu rachunkowości finansowej, jak i rachunkowości zarządczej. Rachunek kosztów w ujęciu systemowym łączy oba obszary, co

* mgr inż. Katarzyna Michałowska, Uniwersytet Szczeciński, Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, Instytut Rachunkowości, e-mail: kmichalowska@wneiz.pl.

przedstawiono na rysunku 1. Controlling jest nastawiony na poprawę wyników przedsiębiorstwa i osiągnięcie wyznaczonych przez kierownictwo celów.

Rysunek 1. Miejsce rachunku kosztów w systemie rachunkowości

Źródło: Nowak, Wierziński (2010), s. 16; Hass-Symotiuł (2004).

Rachunek kosztów jakości uznaje się najczęściej jako zarządczą odmianę rachunku kosztów, gdyż odbiorcami informacji pochodzącymi z rachunku kosztów jakości są użytkownicy wewnętrzni. Ponadto polskie ustawodawstwo nie reguluje prowadzenia rachunku kosztów jakości. Jednak system rachunkowości finansowej obejmuje swoim zakresem ewidencję i rozliczanie kosztów braków, które są niewątpliwie elementem kosztów jakości. Koszty te mają również wpływ na kształtowanie się wyniku finansowego oraz obliczenie technicznego kosztu wytworzenia produktu gotowego. Istnieje zatem potrzeba określenia sposobów i zakresu rozliczania poszczególnych kosztów jakości, zgodnie z przepisami Ustawy o rachunkowości, przy jednoczesnym spełnieniu wymagań informacyjnych kadry zarządzającej.

1. Rachunek kosztów jakości w tradycyjnym rachunku kosztów

Rachunek kosztów w rachunkowości finansowej spełnia określone funkcje. Ich charakterystykę zawarto w tabeli 1. Przede wszystkim należy zaznaczyć, że rachunek kosztów w systemie rachunkowości finansowej jest regulowany przepisami prawa bilansowego, gdyż prowadzi do sporządzenia sprawozdań finansowych. Informacje pochodzące z rachunku kosztów są zatem nastawione na użytkowników zewnętrznych.

Koszty jakości w tradycyjnym rachunku kosztów utożsamia się z kosztami braków. Pod pojęciem braków należy rozumieć te wyroby gotowe, półfabrykaty (półprodukty) lub elementy produkcji w toku, które nie odpowiadają określonym warunkom technicznym i nie nadają się do wykorzystania zgodnie z ich właściwym przeznaczeniem (Gos 1996). Są to koszty, które mają bezpośredni wpływ na wielkość kosztu wytworzenia produktu. Braki mogą zostać wykryte w różnych fazach cyklu życia produktu: podczas procesu

produkcyjnego, w magazynie produktów gotowych lub półwyrobów oraz w trakcie manipulacji zapasami.

Tabela 1

Funkcje rachunku kosztów w systemie rachunkowości finansowej

Funkcja rejestracyjna	Rachunek kosztów rozumiany jest w tym wypadku jako podsystem ewidencyjny rachunkowości i zajmuje się dokumentowaniem zużycia zasobów przedsiębiorstwa
Funkcja klasyfikacyjna	Polega na zapisie kosztów na kontach księgowych w układach stosowanych w danym przedsiębiorstwie (np. w układzie rodzajowym, funkcjonalno-podmiotowym)
Funkcja sprawozdawcza	Spełnienie funkcji sprawozdawczej stanowi końcowy produkt przetwarzania informacji o kosztach na potrzeby podmiotów wewnętrznych i zewnętrznych, a mianowicie sporządzenie sprawozdania finansowego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze strony internetowej: <http://rifp.pl/rachunek-kosztow> (11.04.2016).

Braki wykryte podczas produkcji mają największe znaczenie dla przedsiębiorstwa, a mogą powstać z wielu przyczyn. Do najczęstszych zalicza się:

- ukryte wady materiału,
- materiał niezgodny z dokumentacją,
- błąd technologa w opracowaniu specyfikacji,
- próby technologiczne,
- awaria maszyny/urządzenia,
- wadliwe ustawienie maszyn,
- nieprzestrzeganie instrukcji przez operatora.

Koszty naprawy braków są odwrotnie proporcjonalne do stopnia zaawansowania produktu w fazie produkcji. Oznacza to, że im szybciej wykryta zostanie wada wyrobu, tym niższy koszt naprawy lub usunięcia wadliwego produktu.

Braki należy podzielić na braki naprawialne i nienaprawialne, ponieważ sposób postępowania, a co za tym idzie, ewidencji, jest różny dla obu kategorii. Braki naprawialne wymagają zwiększenia kosztów materiałów, wynagrodzeń itp. w celu przywrócenia produktowi wymaganych cech jakościowych. Braki nienaprawialne wymagają poniesienia kosztów związanych z ich wycofaniem. Koszty braków ewidencjonowane są na koncie *Braki*, które należy do kont kosztów według miejsca powstawania kosztu. Na koncie *Braki* ewidencjonowane są (Pałka 2011):

- koszty wytworzenia braków nienaprawialnych ujawnionych w jednostce,
- koszty wytworzenia braków nienaprawialnych ujawnionych poza jednostką,
- koszty napraw wykrytych braków naprawialnych, usunięcia wad i usterek objętych gwarancją,
- koszty wytworzenia produktów wydanych zastępczo w zamian za wyroby sprzedane uznane za braki,
- opłaty ponoszone na rzecz autoryzowanych punktów naprawy,

- ryczałty przyznane odbiorcom produktów za naprawę lub wymianę braków – w zamian za odstąpienie od dochodzenia roszczeń z tego tytułu.

W tradycyjnych systemach ewidencji finansowej koszty jakości nie są wyodrębnione jako osobna kategoria, lecz występują zbiorczo, najczęściej w ogólnej sumie kosztów wydziałowych, kosztów ogólnozakładowych lub kosztów sprzedaży (Lesiów 2005). Ich analiza w przypadku stosowania tradycyjnych systemów rachunku kosztów jest niemożliwa, gdyż obraz kosztów w nich zaprezentowany jest bardzo ogólny – ograniczony wyłącznie do kategorii kosztów braków wewnętrznych i zewnętrznych. Wynikiem tego jest potrzeba tworzenia odrębnego modelu rachunku kosztów jakości, a co za tym idzie, stworzenia zarządczej odmiany rachunku kosztów.

2. Rachunek kosztów jakości jako zarządcza odmiana rachunku kosztów

Teoria traktująca rachunek kosztów jako element rachunkowości zarządczej pozwala na tworzenie odmian rachunku kosztów potrzebnych do zweryfikowania określonych wielkości kosztowych w celu podejmowania decyzji przez kadre zarządzającą. Skierowany jest w tym wypadku na informacje użyteczne podmiotom wewnętrznym jednostki gospodarczej, a w szczególności managerów różnego stopnia zarządzania. Z poglądu tego wynika również, że niektóre informacje generowane przez rachunek kosztów wykorzystywane są na potrzeby rachunkowości finansowej, inne na potrzeby rachunkowości zarządczej, ale można zauważyć również elementy wspólne dla obu obszarów. Funkcje rachunku kosztów w systemie rachunkowości zarządczej różnią się od tych, spełnianych w tradycyjnym rachunku kosztów (tab. 2).

Tabela 2

Funkcje rachunku kosztów w systemie rachunkowości zarządczej

Funkcja analityczna	Polega na zbadaniu i ocenie informacji z systemu rachunku kosztów: dynamiki kosztów, poziomu i struktury kosztów, wyników działalności jednostki gospodarczej
Funkcja optymalizacyjna	Przejawia się w stworzeniu podstaw do optymalizowania procesów poprzez dostarczenie i analizę informacji na temat różnych wariantów decyzyjnych
Funkcja motywacyjna	Na podstawie informacji o kosztach tworzy się w przedsiębiorstwie systemy mierników ocen i bodźców dla ośrodków odpowiedzialności w celu zwiększenia ich zaangażowania w realizację określonych założeń
Funkcja kontrolna	Polega na dostarczaniu ośrodkom odpowiedzialności informacji o stopniu wykonania zadań, zużyciu zasobów w celu skontrolowania poziomu poniesionych kosztów

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://rifp.pl/rachunek-kosztow>.

Prowadzenie rachunku kosztów jakości nie jest wymagane ani przez polskie normy ISO, ani normy zagraniczne. W 1996 roku z badań przeprowadzonych w Australii wynikało, że jedynie 15% przedsiębiorstw (próba obejmowała 79 jednostek gospodarczych) stosuje system rachunku kosztów jakości, głównie jako narzędzie motywujące do poprawy i doskonalenia jakości wyrobów (Lisiecka 2013). W Polsce w 2011 roku w badaniu przeprowadzonym

na 159 przedsiębiorstwach z województwa warmińsko-mazurskiego wykazano, że zaledwie 5 z nich sporządza rachunek kosztów jakości (Cyganka, Dynowska 2011). Stanowi to jedynie 3% próby badawczej.

Przedsiębiorstwa nie decydują się prowadzić rachunku kosztów jakości ze względu na różne czynniki, między innymi:

- czasochłonność procesu wdrożenia rachunku kosztów jakości,
- brak uniwersalnych procedur ewidencjonowania i rozliczania kosztów jakości w przedsiębiorstwach produkcyjnych,
- brak doświadczenia i wiedzy na temat kosztów jakości,
- nieodpowiednią organizację pracy i obiegu dokumentów w przedsiębiorstwie,
- niewiedzę na temat korzyści prowadzenia rachunku kosztów jakości.

Rachunek kosztów jakości w systemie rachunkowości zarządczej dostarcza informacji o kosztach jakości obejmujących koszty prewencji, koszty oceny i koszty braków (wewnętrznych i zewnętrznych). Taki podział kosztów jakości nazywany jest modelem PAF (Prevention-Appraisal-Failure). Elementy wchodzące w skład poszczególnych grup kosztów jakości według modelu PAF przedstawiono w tabeli 3.

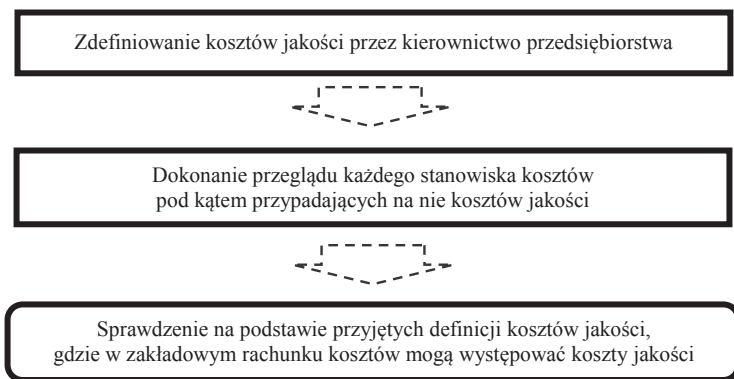
Tabela 3

Koszty jakości w modelu PAF

Koszty prewencji (koszty zapobiegania powstawaniu braków)	Koszty oceny jakości
<ul style="list-style-type: none"> – koszty weryfikacji projektu, – koszty modelu produktu, – koszty szkolenia pracowników produkcyjnych, – koszty planowania jakości, – koszty przeglądu dostawców materiałów i półwyrobów, – koszty przeglądu podwykonawców, – koszty przygotowania maszyn i urządzeń, – koszty analizy całego procesu produkcyjnego, – koszty projektów sprzętów pomiarowych, – koszty projektów sprzętów kontrolnych, – koszty audytów wewnętrznych, – koszty oceny działań zapobiegawczych, – koszty planowania jakości nowych produktów. 	<ul style="list-style-type: none"> – koszty oceny produkcji próbnej, – amortyzacja sprzętu pomiarowego i kontrolnego, – koszty przeglądów technicznych sprzętu pomiarowego i kontrolnego, – koszty napraw sprzętu pomiarowego i kontrolnego, – koszty wynagrodzeń pracowników działu kontroli, – koszty utrzymania działu kontroli, – koszty badań i oceny materiałów, półwyrobów i produktów gotowych, – koszty zewnętrznej i wewnętrznej weryfikacji projektów, – koszty raportowania o stanie jakości wyrobów, sprzętu pomiarowego, materiałów.
Wewnętrzne koszty braków	Zewnętrzne koszty braków
<ul style="list-style-type: none"> – koszty braków nienaprawialnych, – koszty materiałów zużytych do naprawy, – koszty części (zespołów) wymiennych, – koszty wynagrodzeń powtórnej produkcji, – zmarnowany czas, nakłady, wysiłek, – koszty powtórnych kontroli i badań, – utracone korzyści z tytułu sprzedaży produktu po niższej cenie jako wyrobu gorszej jakości, – koszty złomowania. 	<ul style="list-style-type: none"> – koszty obsługi reklamacji, – koszty serwisu i napraw gwarancyjnych (materiałów, wynagrodzenia, energii), – koszty z tytułu rękojmi za wady, – naliczone kary umowne należne odbiorcom, – koszty transportu od i do klienta, – koszty rekompensaty (przyszłe rabaty, gratyfikacje) – koszty ponoszone w związku z naprawą szkód wyrządzonych przez wadliwy produkt ze względu na odpowiedzialność prawną, – koszty wymiany na nowy produkt, – koszty utraconych korzyści z powodu utraty klientów, – koszty wycofania wadliwych produktów z rynku, – koszty wadliwości jakości w działaniach sprzedaży i marketingu.

Źródło: opracowanie własne.

Poza wielkością samych kosztów jakości istotny jest także ich rodzaj oraz miejsca powstawania. Analiza kosztów jakości odbywa się po uprzednim ich pomiarze i rejestracji za pomocą odpowiednich kont księgowych. Kierownictwo przedsiębiorstwa ustala działania, które są ukierunkowane na poprawę jakości określając tym samym obszar badań. Na tej podstawie sporządzana zostaje lista kosztów o istotnym znaczeniu dla jednostki gospodarczej. W ich skład wchodzi koszt, którego poniesienie jest niezbędne dla zapewnienia jakości wyrobu. Czynności te powinny być wykonywane w porozumieniu z kierownikiem działu jakości. Lista kosztów powinna być przekazana do księgowości lub jednostki odpowiedzialnej za rozliczanie kosztów, a następnie zweryfikowana, gdyż na jej podstawie utworzony zostanie plan kont służący ewidencji kosztów jakości. Sposób postępowania przed przystąpieniem do mierzenia i rozliczania kosztów jakości zaprezentowano na rysunku 2.

Rysunek 2. Czynności wymagane do prawidłowego mierzenia i rozliczania kosztów jakości

Źródło: opracowanie własne na podstawie Skrzypek (2000).

Mierzenie i rejestracja kosztów jakości służy poszukiwaniu potencjalnych możliwości redukcji kosztów. Podstawowym celem rejestracji kosztów jakości jest wykrycie nieprawidłowości w stosunku do miejsc powstawania i poziomu kosztów jakości oraz określenie przedsięwzięć, które winny doprowadzić do obniżenia kosztów produkcji przy zachowaniu dotychczasowego poziomu jakości lub jego wzroście (Skrzypek 2000).

Właściwy pomiar kosztów jakości odbywa się na różnych poziomach przedsiębiorstwa, gdyż związany jest bezpośrednio z miejscem powstawania kosztu, a ściślej mówiąc, z fazą cyklu życia produktu. W ogólnym pojęciu można wyodrębnić koszty jakości powstające w (Lesiów 2005):

- fazie marketingu (np. błędy popełnione w rozeznaniu preferencji rynkowych),
- fazie projektowania produktu (np. koszty projektów sprzętów pomiarowych i kontrolnych, koszty kontroli prototypów),

- fazie produkcji (np. monitorowanie kosztów prewencji, oceny jakości wyrobów oraz kwalifikacji braków wewnętrznych),
- fazie sprzedaży (np. koszty braków zewnętrznych, tj. koszty skarg i reklamacji, odszkodowań, przekwalifikowania produktu),
- fazie eksploatacji produktu (np. koszty gwarancji i rękojmi, koszty napraw gwarancyjnych, wyłączenia z eksploatacji, utrata klienta).

W poszczególnych fazach cyklu życia produktu występują koszty jakości sprecyzowane wcześniej w modelu PAF. Koszty prewencji ponoszone są w najwcześniejszej fazie cyklu życia wyrobu, a mianowicie w fazie przedprodukcyjnej oraz w fazie produkcji. Im wcześniej zostaną poniesione koszty prewencji, tym wyrób powinien charakteryzować się wyższą jakością, a wielkość pozostałych kosztów jakości powinna być odpowiednio niższa. Koszty oceny oraz koszty błędów wewnętrznych można sprecyzować jako koszty powstające w fazie produkcyjnej, aczkolwiek niektóre koszty tej grupy powstają również podczas planowania procesów produkcyjnych oraz podczas procesu zaopatrzenia. Koszty braków zewnętrznych są najmniej pożądanymi kosztami, co wynika z faktu, że powstają po zakończeniu procesu produkcyjnego – podczas procesu sprzedaży lub u klienta. Ponoszenie kosztów braków zewnętrznych świadczy o złym zarządzaniu w systemie planowania i kontroli jakości. Koszty jakości w cyklu życia produktu zestawiono za pomocą rysunku 3.

Marketing i badania rynku	Koszty prewencji			
Projektowanie i rozwój				
Planowanie procesu		Koszty oceny	Koszty błędów wewnętrznych	
Zakupy				
Produkcja				
Weryfikacja				
Pakowanie				
Sprzedaż i dystrybucja			Koszty błędów zewnętrznych	
Instalowanie i odbiór				
Serwis i pomoc techniczna				
Działalność po sprzedaży				
Likwidacja lub odzysk surowców				

Rysunek 3. Koszty jakości w cyklu życia produktu

Źródło: Ciechan-Kujawa (2001).

Skutki występowania kosztów błędów zewnętrznych są najbardziej dotkliwe dla przedsiębiorstwa, gdyż wiązać się mogą z utratą dotychczasowych odbiorców i pogorszeniem reputacji produktu, a nawet całego przedsiębiorstwa. Sytuację tę opisuje spirala kosztów jakości. Polega ona na założeniu, że wykrycie błędu na etapie produkcji kosztuje

dziesięciokrotność wykrycia go w fazie projektowania. Natomiast wykrycie błędu u klienta stanowi stukrotność kosztu jakości z etapu przedprodukcyjnego. Spirala kosztów jakości odnosi się zatem do potrzeby jak najwcześniejszego wykrywania wyrobów niezgodnych ze specyfikacją, gdyż koszty naprawy wad są niższe we wczesnych fazach cyklu życia produktu.

Identyfikacja kosztów jakości nie jest procesem łatwym. Jest to proces żmudny, ale mierzenie kosztów jakości, a następnie ich analizowanie, prowadzi do osiągnięcia zysków w przedsiębiorstwach o charakterze produkcyjnym (Young, Lie-Fern 1991).

W przedsiębiorstwach produkcyjnych o wysokim udziale kosztów pośrednich w sumie kosztów całkowitych oraz charakteryzujących się dużą różnorodnością asortymentu stosowany jest rachunek kosztów działań. W tej sytuacji koszty jakości można traktować jako podsystem w systemie rachunku kosztów działań. Najważniejszym problemem związanym z wykorzystaniem rachunku kosztów działań w zarządzaniu kosztami jakości jest wyodrębnienie z ogółu działań podejmowanych w przedsiębiorstwie tych, które dotyczą jakości (Nowak, Wierziński 2010). Inaczej mówiąc, wyodrębnić należy działania, w których zużycie i wykorzystanie zasobów powoduje ponoszenie kosztów jakości. Niektóre działania w cyklu życia produktu mogą powodować obniżenie jakości wyrobu z punktu widzenia odbiorcy. Należy zatem nie tylko wyodrębnić zadania poprawiające jakość, ale również te, które powodują jej spadek. Poszczególnym działaniom w zakresie jakości należy przyporządkować określone zasoby, których wykorzystanie lub zużycie jest związane z kształtowaniem jakości i prowadzi do ponoszenia kosztów jakości.

Uwagi końcowe

Rozliczanie kosztów jakości w przedsiębiorstwach produkcyjnych jest wciąż mało popularne ze względu na czasochłonność, pracochłonność i kosztowność procesu wdrożenia rachunku kosztów jakości. Wiele przedsiębiorstw ogranicza się do rozliczania braków zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości. Należy zauważyć, że koszty braków są jedynie częścią całkowitych kosztów jakości.

Korzystanie z narzędzi rachunkowości zarządczej (zarządczych odmian rachunku kosztów) pozwala spojrzeć całościowo na problem kosztów jakości. Informacje pochodzące z rachunku kosztów jakości, jako elementy systemu rachunkowości zarządczej, służą podejmowaniu decyzji krótko- i długookresowych. Ponadto rozliczanie kosztów jakości w całym cyklu życia produktu pozwala obniżyć całkowite koszty przedsiębiorstwa i zwiększyć przychody, dzięki zachowaniu odpowiednich cech jakościowych wyrobu przy poniesieniu optymalnie wysokich kosztów.

Wynika z tego, że prawidłowo prowadzony rachunek kosztów jakości nie ogranicza się do rozliczenia kosztów braków, ale obejmuje wszystkie zdefiniowane w przedsiębiorstwach koszty jakości z całego cyklu życia wyrobu.

Literatura

- Ciechan-Kujawa M. (2001). Koszty i zyski jakości w działalności przedsiębiorstwa. *Controlling i Rachunkowość Zarządcza*, 5.
- Cygańska M., Dynowska J. (2000). Wykorzystanie systemów rachunku kosztów przez przedsiębiorstwa województwa warmińsko-mazurskiego w świetle badań ankietowych. W: *Kluczowe problemy teorii i praktyki rachunkowości*. Prace i Materiały Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego, t. II, nr 1/2.
- Gos W. (1996). Rachunek kosztów w wybranych przedsiębiorstwach przemysłowych. W: K. Sawicki (red.), *Rachunek kosztów, t. I*. Warszawa: Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce.
- Lesiów T. (2005). Planowanie jakości, koszty jakości. W: W. Ładoński, K. Szołtysek (red.), *Zarządzanie jakością. Część I. Systemy jakości w organizacji*. Wrocław: Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej.
- Lisiecka K. (2013). *Systemy zarządzania jakością produktów. Metody, analizy i oceny*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach.
- Pałka M. (2011). *Zakładowy plan kont z komentarzem dla jednostek prowadzących działalność gospodarczą*. Wrocław: Ekspert.
- Nowak E., Wierzbński M. (2010). *Rachunek kosztów. Modele i zastosowania*. Warszawa: PWE.
- Skrzypek E. (2000). *Jakość i efektywność*. Lublin: UMCS.
- Young S.K., Lie-Fern H. (1991). A method of measuring quality costs. *INT. J. PROD. RES.*, 29 (9).

QUALITY COSTS ACCOUNTING IN ACCOUNTING SYSTEM OF MANUFACTURING COMPANIES

Abstract: *Purpose* – The purpose of the case study is considering about quality cost accounting in manufacturing companies, especially differences of quality cost accounting in financial accounting and management accounting systems.

Methodology – In this case study the literature analyze from quality management, financial accounting and management accounting was adopted. Moreover, to analyze the ways of measuring and accounting quality costs adopted the casual inquiry.

Findings – Companies rarely decide to use quality costs accounting because of high costs and time-consuming of this process. They use financial accounting to account failure cost, but it is not sufficient to reduce all quality costs in manufacturing companies.

Originality/value – The case study shows that the solutions of using only financial accounting to account quality cost is not sufficient and companies, which want to decrease their total costs of quality, should use tools from management accounting. They should account quality cost from all product life cycle.

Keywords: quality costs, quality costs accounting, traditional cost accounting, management costs accounting

Cytowanie

- Michałowska K. (2016). Rachunek kosztów jakości w systemie rachunkowości przedsiębiorstw produkcyjnych. *Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia*, 4 (82/1), 347–355. DOI: 10.18276/frfu.2016.4.82/1-29.